

“L’Espriu poeta incorpora el llegat i la memòria de l’obra de Rosselló-Pòrcel”

Sebastià Alzamora (Llucmajor, 1972) publica a Proa *Dos amics de vint anys*, una novel·la a partir de la relació d’amistat entre Rosselló-Pòrcel i Espriu.

—D’on neix la idea del llibre?

—D’una conversa amb el meu editor, Josep Lluch. Un any i mig enrere parlàvem que s’acostaven els centenaris d’Espriu i de Rosselló-Pòrcel, i vàrem veure que estaria bé fer-ne alguna cosa, però aquest *alguna cosa* no sabem què era. La primera idea era fer-ne un llibre de no-ficció, però ja s’hi havien dedicat molts escrits i molt bons, i donant-hi voltes vaig veure que el material suggeria una ficció perquè tenia diversos ingredients molt atractius.

—Que eren?

—L’exaltació vital i intel·lectual dels amics en el moment segurament més àlgid de la seva vida; el fet que aquesta amistat s’estronqués per diversos motius i, ja definitivament, per la mort d’un d’ells, i fins i tot el possible component simbòlic de la mort de Rosselló, que sempre dic que va ser com una representació de la república mateixa. Tant el poeta com la república eren joves, plens de futur i de força, i de sobte van ser engolits per la tenebra, per a dir-ho així.

—Es pot definir el joc, intel·lectual i personal, que es va establir entre vos dos?

—Sí. Penso que és un joc, efectivament, però és un joc basat en una sincera i profunda admiració mútua, que suscitava una competitivitat sana entre tots dos. Tots dos eren molt brillants, i la brillantor de l’un estimulava la creativitat de l’altre. A més, tenien els papers repartits. Rosselló era el poeta, i Espriu, el narrador, i res no feia pensar que Rosselló morís jove i que Espriu entrés en el terreny de la poesia. Sóc dels que pensen que un dels motius, no l’únic, que duen Espriu a escriure poesia és l’absència de Rosselló.

—És una hipòtesi, oi?

—Sí. Completament. No ho podem saber del cert ni ho sabrem mai, però a mi m’agrada pensar-ho. Penso que té sentit. Sobretot perquè la mort de Rosselló va ser un veritable trauma per a Espriu que el va perseguir tota la vida. I es pot rastrejar a través de tota la seva obra poètica, citacions, dedicatòries i homenatges de tota mena a Rosselló. D’algu-

na manera, és com si l’Espriu poeta incorporés el llegat i la memòria de l’obra del seu amic.

—Però no deveu pas pensar que Espriu va fer poesia pensant com l’hauria fet Rosselló.

—No, això no, perquè estilísticament no tenen res a veure. La poesia d’Espriu és un discurs molt més madur, necessàriament, perquè quan comença a escriure’n ja és un home completament madur. No penso que Espriu volgués imitar o suplantar l’amic absent, però sí incorporar-lo dins de la seva poesia, mantenir viu el record de la persona i de l’obra.

—Tots dos van viure l’eufòria, la il·lusió, de la Catalunya autònoma republicana?

—Crec que sí. La intensitat era igualment alta, si bé es modulava d’una manera diferent per les diferències socials i de tarannà que hi havia entre ells. Rosselló ve d’una família humil de Palma i té una personalitat aclaparadora amb una visió més utòpica del que volien ser el republicanisme i el catalanisme. Espriu,

en canvi, ja de jove manté una reserva irònica amb relació al món. Ras i curt, Rosselló era un romàntic, i Espriu, un racionalista. Però això no vol dir que tots dos no fossin fills del catalanisme i la república.

—Es van enamorar de la mateixa noia, Mercè Muntanyola? No feu literatura, aquí?

—No, sembla que hi va haver un petit triangle, però no en sabem els detalls. No penso que la cosa arribés gaire lluny, però sí que hi va haver un *flirt* simultani per aquesta noia. He tingut la sort, sobre aquesta qüestió, de tenir informació privilegiada, gràcies al fill de la Mercè, Miquel de Palol.

—Espriu, de jove, era molt diferent de l’Espriu solemne que hem conegut, ja de gran?

—Penso que tenia tots els ingredients de la personalitat que li hem conegut de gran, però hi afegia el punt de la irreverència i de la insolència. De jove ja era extraordinàriament culte, i això el feia anar amb una certa arrogància per la vida i amb un punt de petulància. Però també devia ser un personatge molt divertit i irònic que feia que ells dos s’ho passessin molt bé. Després es va anar llimant, tot això.

Sebastià Alzamora publica a Proa la novel·la *Dos amics de vint anys*, protagonitzada per Espriu i Rosselló-Pòrcel.

Lluís Bonada